

ପ୍ରଜ୍ଞାପଦ୍ମପଥାବଳୀ

ចូឡបទុមជាតក

យុនសោភ័ណភក្ដី **អិម - តន** ប្រែនិងរៀបរៀង

ធម្មតាមនុស្សទាំងអស់ក្នុងលោកនេះ រមែងមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងរក គ្នាដោយសេចក្ដីសង្រ្គោះទៅវិញទៅមក ដូចយ៉ាងមាតាបិតា និងបុគ្គលិក គ្រូបា អាចារ្យ និងសិស្សានុសិស្ស ស្វាមី និងភរិយាជាដើម។ អ្នកដែលបានធ្វើសេចក្ដី សង្រ្គោះគេមុនដំបូងឈ្មោះថាបុព្វការី អ្នកដែលបានទទួលសេចក្ដីសង្រ្គោះអំពី សម្មាភិបុព្វការីបុគ្គលនោះ ហើយសម្ដែងសេចក្ដីតបគុណវិញ ឈ្មោះថាកតញ្ញូក តវាទី, បុគ្គលទាំងពីរពួកនេះ បើបានប្រព្រឹត្តស្មោះត្រង់នឹងគ្នាទៅវិញទៅមក រមែង បានសេចក្ដីសុខ-ចម្រើន ក្នុងលោកនេះ និងលោកខាងមុខ ឯបុគ្គលទីពីរដែលហៅ ថាកតញ្ញូកតវាទីនោះ ឃើញថាកម្រមានណាស់ក្នុងលោកនេះ សម្បូណិ៍តែខាង បុគ្គល ដែលរមិលគុណ ឬបំភ្លេចគុណគេចោលដែលហៅថាអកតញ្ញូក។ តាមច្បាប់ និយមទុកមកថា: អ្នកដែលលុបគុណ រមិលគុណ វេរឃ្លើសគុណគេ នឹងទៅជា មនុស្សអាក្រក់បំផុតក្នុងបណ្តាមនុស្សទាំងអស់ ហើយនឹងត្រូវទទួលរងទុក្ខទោស ភ័យអន្តរាយដោយអនេកប្បការ ក្នុងឥរិយាបថលោក និងបរលោកជាប្រាកដ។ សូម ស្រង់យកចូឡបទុមជាតកមកប្រតិស្ឋទុកក្នុងទីនេះ ដើម្បីឲ្យឃើញជាពុំស្តុតាង ហើយគ្រាន់ជាគ្រឿងប្រដាប់សតិបញ្ញានៃអស់លោកដូចសេចក្ដីតទៅនេះ ៖

អតីតេ ពារាណសីរញ្ញោ សត្ត បុត្តា អហេសុំ។

តេសំ សព្វដេជ្ជកោ បទុមោ នាម កុមារោ ពោធិសត្តោ។

បពិត្រអើយ ក្នុងកាលដ៏ខ័ណ្ឌខាងកំបាំងស្ងាត់កន្លង រំលងយូរណាស់ទៅ ហើយ ឆ្លងកាលនោះ ព្រះចៅក្រុងពារាណសី មានព្រះរាជបុត្រ៧អង្គ។ បណ្តា ព្រះរាជឱរសទាំង៧អង្គនោះ បទុមរាជកុមារពោធិសត្តជាបងច្បងលើរាជកុមារ

ទាំងអស់។ កាលនោះព្រះចៅក្រុងពារាណសីជាព្រះវររាជបិតា ទ្រង់ព្រះចិន្តាថាៈ ព្រះរាជកុមារទាំងនេះតទៅមុខជានឹងនាំគ្នាសម្លាប់អញ ហើយដណ្តើមយករាជសម្បត្តិតែសព្វខ្លួនពុំខានឡើយ, លុះទ្រង់ព្រះចិន្តាលេងយល់ដូច្នោះហើយ ក៏កើតសេចក្តីរង្ស៊ីសសង្ស័យចំពោះព្រះរាជបុត្រាទាំងនោះ ទើបមានព្រះបន្ទូលថាៈ ហែបុត្រស្នូនសំឡាញ់មានសីលធម៌ទាំងឡាយអើយ! បាក់នៅក្នុងទីនេះឡើយ ចូរបាននាំគ្នាចេញទៅនៅក្នុងទីដទៃសិនទៅ ទម្រាំតែដល់គ្រាដែលអំណឹះឥតអំពីបិតាទៅ សឹមបាននាំគ្នាទទួលយករាជសម្បត្តិជាខាងក្រោយចុះ។ ឯព្រះរាជកុមារទាំងនោះ ព្រមទាំងភរិយារបស់ខ្លួន ក៏នាំគ្នាថ្វាយបង្គំលាព្រះវរមាតា បិតាហើយ ចេញទៅអំពីនគរ លុះដើរទៅបានទៅដល់ជួរដាច់ស្រយាលក៏ដាច់បាយដាច់ទឹកនៅក្នុងកណ្តាលអធ្នូ រកស្បៀងអាហារបរិភោគពុំបាន ក៏បបួលគ្នាកាប់សម្លាប់ភរិយានៃព្រះរាជកុមារពៅជាមុន ចែកសាច់ជាពាច់ណែកហើយបរិភោគសាច់ដែលជាចំណែករបស់ខ្លួនតែរៀងៗខ្លួន។

នឹងថ្ងៃឯព្រះបរមពោធិសត្វអគ្គមហាបុរសវ័ត្ត ព្រះអង្គត្រូវបានពីរចំណែក គឺព្រះអង្គ១ចំណែក ភរិយារបស់ព្រះអង្គ១ចំណែក។ គឺបណ្តាចំណែកពីរដែលខ្លួន និងប្រពន្ធបានមកនោះព្រះអង្គបានតម្កល់ទុក១ ចំណែកៗ រៀងរាល់ថ្ងៃមិនបរិភោគឡើយ បរិភោគតែ១ ចំណែកជាមួយនឹងភរិយា។ ឯកុមារទាំងនោះក៏សម្លាប់ស្រ្តីទាំង៦នាក់ ក្នុង១ថ្ងៃមួយៗ យកសាច់មកចែកគ្នាបរិភោគតាមន័យនេះរៀងរាល់ថ្ងៃ រហូតមកដល់ថ្ងៃជាគម្រប់៦។ ចំណែកព្រះបរមពោធិសត្វអគ្គមហាបុរសវ័ត្តហេតុតែព្រះអង្គមានប្រាជ្ញាឈ្លាសវៃ បានរំលែកទុកចំណែកដែលត្រូវបានខ្លួនមួយចំណែកៗ តែរាល់ៗថ្ងៃ ទើបដល់មកថ្ងៃទី៧ ដែលត្រូវវេនសម្លាប់ភរិយារបស់ខ្លួននោះព្រះអង្គនៅសល់ចំណែកទាំង៦ ដែលបានរំលែក

លាក់ទុកពីថ្ងៃមុនៗមក។ ព្រះអង្គក៏បានចំណែកទាំង៦ ដល់ព្រះរាជកុមារទាំង
ឡាយ ដែលមានប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសម្លាប់ភរិយារបស់ព្រះអង្គ ហើយទ្រង់ពោល
ថា: ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃនេះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរបរិភោគចំណែកទាំងនេះ
សិនចុះ ចាំដល់ថ្ងៃស្អែកសឹមយើងនឹងគិតលែលកតទៅទៀត។ លុះដល់វេលា
រាត្រី កាលព្រះរាជកុមារទាំងអស់កំពុងដេកលក់ស៊ប់ ព្រះអង្គក៏នាំភរិយារបស់
ព្រះអង្គរត់គេចទៅអំពីទីនោះ។ លុះដើរឆ្ងាយបន្តិចទៅភរិយាអស់កម្លាំងមិនអាច
ដើរទៅទៀតបាន ទើបព្រះអង្គក៏លើកភរិយាបញ្ជុះលើស្នាហើយខំប្រឹងដើរទៅ,
កាលព្រះអាទិត្យរះឡើងពេញពន្លឺ ក៏បានឆ្លងជួរឆ្ងាយដាច់ស្រយាលនោះផុត។ ឯ
ភរិយាបាននិយាយថា: បពិត្រអ្នកជាស្វាមី ខ្ញុំស្រែកទឹកខ្លាំងណាស់។ ព្រះបរម
ពោធិសត្វ កាលណាបើរកទឹកពុំបានឲ្យភរិយាជីក ក៏អារជង្គង់ខ្លួនដោយព្រះខាន់
ដ៏មុត យកឈាមឲ្យភរិយាជីក។ ជនទាំងពីរនាក់ស្វាមីភរិយានោះ ដើរជាលំដាប់
ទៅបានដល់មហាគង្គា១ ក៏ធ្វើបណ្ណសាលា១ នៅក្បែរទន្លេគង្គានោះ ហើយក៏នាំ
គ្នានៅក្នុងទីនោះទៅ។ កាលនោះមានពួកមនុស្សជាច្រើន ចាប់បានចោរម្នាក់
ដែលមានទោសកំហុសចំពោះព្រះរាជាហើយនាំយកទៅកាត់ ដៃ ជើង ត្រចៀក
និងច្រមុះឲ្យកំបុតអស់ ហើយដាក់នៅក្នុងពោងពាយបណ្ណតចោលទៅក្នុងទន្លេ
គង្គានោះទៅ។ ឯបុរសកំបុតក៏ស្រែកថ្ងូរដោយសម្រែកដ៏ខ្លាំង ហើយអណ្តែតទៅ
ដល់ទីនោះ។ ព្រះបរមពោធិសត្វបានឮសំឡេងនោះហើយក៏ទៅស្រង់លើក
បុរសកំបុតនោះ ដោយសេចក្តីករុណាអាណិតអាសូរនាំយកទៅកាន់បណ្ណសា
លា បានធ្វើរណប្បតិកម្ម គឺភរិយាបិទរុំដំបៅដោយកិច្ចទាំងឡាយមានលាង និង
លាបរុំ ដោយសំពត់ជាដើម។ ឯភរិយាព្រះបរមពោធិសត្វមហាបុរសវត្ត ខ្ពើម
រអើមបុរសកំបុតនោះពន់ពេក ចេះតែខាកស្មោះៗ រាល់ៗថ្ងៃ។ កាលនោះព្រះ

បរមពោធិសត្វ តែងទុកបុរសកំបុតនោះឲ្យនៅក្នុងអាស្រមជាមួយនឹងភរិយា ហើយទ្រង់ចេញទៅស្វែងរកផលាផលដោយព្រះអង្គឯង នាំយកមកចិញ្ចឹមរក្សា ទ្រង់ថែរក្សាបុរសកំបុតរៀងរាល់ថ្ងៃ ទាល់តែបានសះជារបួសនោះដោយស្រួល បួល។ ឯនាងជាស្រីអប្រិយមានចិត្តគំនិតអាក្រក់ ក្បត់ចិត្តស្វាមីកាលបានឱកាស ស្ងាត់ហើយ ក៏លបលួចចងចិត្តប្រតិព័ទ្ធនឹងអាកំបុតឥតមានចិត្តកោតក្រែងដល់ ស្វាមីបន្តិចបន្តួចឡើយ ហើយក៏បានប្រព្រឹត្តមិច្ឆាចារជាមួយនឹងអាកំបុតនោះ ទៅ, មិនតែប៉ុណ្ណោះសោត គិតរកកលឧបាយនឹងសម្លាប់ព្រះពោធិសត្វជាស្វាមី របស់ខ្លួនចោល ហើយក៏ធ្វើជាក្លែងនិយាយថា: បពិត្រអ្នកស្វាមី កាលដែលខ្ញុំជិះ លើស្នាអ្នកចេញជុំតំដ្ឋវត្សយដាច់ស្រយាលនោះមក បានឃើញភ្នំ១ធំ ហើយខ្ញុំក៏បានតាំងសច្ចាប្រណិធានបួងសួងបន់ស្រន់ថា: បពិត្រលោកទេវតា រក្សាភ្នំជាម្ចាស់ខ្ញុំអើយ! បើសិនណាជាខ្ញុំព្រមទាំងស្វាមីរបស់ខ្ញុំជាបុគ្គលឥតមាន ជម្ងឺតម្កាត់អ្វី ហើយបានរស់រួចជីវិតកាលណា ខ្ញុំនឹងត្រឡប់មកធ្វើពលិកម្មបូជា ដល់លោកក្នុងកាលនោះពុំខាន, ឥឡូវនេះដល់ពេលដែលខ្ញុំនឹងត្រូវធ្វើពលិកម្ម បូជាដល់ទេវតានោះ។ នាងថាតែប៉ុណ្ណោះហើយ ក៏នាំព្រះពោធិសត្វទៅឯភ្នំនោះ លុះដល់ហើយទើបនិយាយនឹងព្រះពោធិសត្វជាស្វាមីថា: បពិត្រអ្នកស្វាមី, ខ្លួនអ្នកជាទេវតាដ៏ឧត្តមបំផុត ខ្ញុំនឹងដើរប្រទេក្សិណអ្នក៣ជុំ ហើយថ្វាយបង្គំអ្នក ជាមុនសិន រួចហើយសឹមធ្វើពលិកម្មបូជាដល់ទេវតាក្នុងកាលជាខាងក្រោយ។ ស្រីអប្រិយពោលពាក្យយ៉ាងនេះហើយ ក៏ឲ្យព្រះពោធិសត្វឈរលែងមុខឈម ទៅរកជ្រោះភ្នំ ហើយធ្វើអាការហាក់ដូចជាស្រីមានប្រាថ្នា ដើម្បីថ្វាយបង្គំបូជា ដោយផ្កាភ្លឺទាំងឡាយ ឈរនៅពីខាងក្រោយខ្នងហើយច្រានព្រះពោធិសត្វ ទម្លាក់ទៅក្នុងជ្រោះភ្នំនោះទៅ។ រួចហើយក៏ម្នីម្នាត្រឡប់វិលទៅកាន់សម្លាក់បុរស

កំបុតនោះវិញដោយប្រញាប់ប្រញាល។ ឯព្រះពោធិសត្វមហាបុរសវ័ត្ត កាលដែលធ្លាក់ចុះទៅក្នុងជ្រោះនោះ ហេតុតែបុណ្យសម្ភារព្រះបារមីដែលព្រះអង្គបានកសាងទុកមកពីបុព្វជាតិ ក៏ធ្លាក់ទៅទើរលើគុម្ពឈើស៊ឹមទ្រម១ លើចុងឧទុម្ពរ (ដើមល្វា)១ដើម ដែលជាឈើឥតបន្ទាត់ទ្រង់មិនអាចដើរចុះទៅក្នុងទីដទៃបានឡើយ ក៏បេះផ្លែឧទុម្ពរអង្គុយបរិភោគនៅលើប្រគាបមែកឈើនោះឯង។ ជួនជាពេលនោះ មានស្តេចទន្សង១ មានសរិរាវយវៈដ៏ធំ ជាសត្វធ្លាប់ឡើងអំពីជើងភ្នំទៅរកស៊ីផ្លែល្វានោះ។ សត្វទន្សងនោះ កាលឡើងមកស៊ីផ្លែឈើនោះស្រាប់តែក្រឡេកមើលទៅឃើញព្រះបរមពោធិសត្វ ក៏មានសេចក្តីវិស្សាសៈស្និទ្ធស្នាលនឹងព្រះអង្គ ទើបសួររកហេតុដែលព្រះពោធិសត្វមកក្នុងទីនោះ, កាលបានស្តាប់ដឹងនូវសេចក្តីនោះសព្វគ្រប់ហើយ ក៏ឲ្យព្រះបរមពោធិសត្វអគ្គមហាបុរសវ័ត្តអង្គុយនៅលើខ្នងរបស់ខ្លួន ហើយវាឡើងអំពីជ្រោះភ្នំនាំចេញទៅដាក់នៅនាមហាមាតិ ហើយក៏ត្រឡប់វិលចូលទៅកាន់ព្រៃបាត់ទៅវិញ។ ឯព្រះបរមពោធិសត្វទ្រង់ទៅកាន់បច្ចុន្តគ្រាមហើយនៅក្នុងស្រុកនោះ, លុះអំណើៈឥតអំពីព្រះវររាជបិតាទៅក៏បានទទួលសោយរាជ្យជាស្តេច ទ្រង់ព្រះនាមថា ព្រះបាទបទុមរាជ គ្រប់គ្រងរាជសម្បត្តិជាតំណាងវង្សមក ព្រះអង្គបានសាងសាលាសម្រាប់ឲ្យទាន៦ខ្នង ហើយចំណាយទ្រព្យក្នុង១ថ្ងៃ៦សែនកហានណៈឲ្យទានតែរាល់ៗថ្ងៃឥតមានលោះថ្ងៃណាមួយឡើយ។

កាលនោះស្រីបាបអប្រិយកាឡកណ្តីជួរជាតិឥតលក្ខណ៍នោះ បានបញ្ជូនអាក់បុតលើស្នាដើរចេញមកអំពីព្រៃ ត្រាច់ដើរទៅស្វែងរកសូមទានបាយចំណីគេសព្វប្រកល្អកឥតមានសោះចន្លោះ ក្នុងជួរវាលំនៅនៃមនុស្សមហាជនជនយកមកចិញ្ចឹមរក្សាបុរសពិការនោះជាធម្មតា កាលបើមានគេសួរថាៈ បុរសនេះ

ត្រូវជាអ្វីនឹងនាង វាក៏តាំងពេលថ្ងៃរៀបរាប់ប្រាប់ថា យើងទាំងពីរនាក់ជាបង
ប្អូនដីដូនមួយនឹងគ្នា គឺខ្លួនខ្ញុំជាធីតាខាងឪពុកខាងឪពុកធីតាមួយនៃបុរសនេះ,
ឯបុរសនេះ ជាកូនរបស់ម្តាយមីងខ្ញុំ ពួកចាស់ទុំបានជុំជុំខ្ញុំឲ្យជាភរិយានៃបុរស
ពិការនេះ។ ខ្លួនខ្ញុំក៏ស្វិតខ្ញុំប្រឹងថែរក្សាស្វាមីរបស់ខ្លួន សូម្បីមានទោសធ្ងន់ដល់
ថ្នាក់ដែលគេត្រូវសម្លាប់ចោលយ៉ាងនេះក៏ដោយ ចេះតែខំត្រាច់ស្ទុះស្វែងរក
សូមទានបាយចំណីគេយកមកចិញ្ចឹមរក្សាគ្នាទៅ។ ពួកមនុស្សបានឮសម្តីសាស្ត្រ
ព្រៀបរាប់កុហកប្រាប់ដូច្នោះហើយក៏គិតថាៈ នាងនេះជាអ្នកមានសេចក្តីគោរព
ប្រតិបត្តិប្តីណាស់តើ ក៏នាំគ្នាឲ្យបាយបបរជាច្រើន បានឲ្យទាំងក្រែងផ្លាស់
យ៉ាងជាប់មាំ ហើយប្រាប់ថាៈ នាងឯងចូរដាក់ប្តីរបស់នាងឲ្យអង្គុយនៅក្នុងក
ក្រែងនេះ ហើយទូលដើរទៅចុះ ដើម្បីកុំឲ្យលំបាកនឹងបញ្ជិះលើស្មាពេក។ នាង
នោះក៏ធ្វើតាមបង្គាប់ដែលគេប្រាប់ ដូច្នោះហើយទូលដើររៀងៗ ទៅដល់ក្រុងពា
រណសី ក៏ដាក់អាត់បុតចុះអំពីក្បាលឈប់សម្រាកបរិភោគអាហារចំណី ក្នុង
សាលាសម្រាប់ឲ្យទាននោះ រួចហើយនឹងត្រាច់រង្គាត់ដើរទៅមុខទៀត។ តាប់ជួន
ជាពេលនោះព្រះបរមពោធិសត្វ ព្រះអង្គចេញទៅកាន់រោងទាន ដើម្បីព្រះរាជ
ទានម្ហូបចំណីដល់ពួកមនុស្សម្នាមហាជនជនទាំងឡាយ ដោយផ្ទាល់ព្រះហស្ត
ព្រះអង្គឯង រួចហើយត្រឡប់ចូលទៅកាន់ព្រះរាជនិវេសនីវិញ។ ស្រាប់តែឃើញ
ស្រ្តីនោះត្រង់ផ្លូវដែលទ្រង់យាងចូលទៅ ហើយក៏ត្រាស់សួរអស់មនុស្សម្នាមហា
ជនទាំងឡាយថាៈ អ្វីនេះហ្នឹង! អស់ពួកមនុស្សទាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលថាៈ
បពិត្រព្រះសម្មតិទេព នាងនេះជាស្រ្តីមានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងដល់ប្តីរបស់
ខ្លួន។ ព្រះបរមពោធិសត្វ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ប្រើរាជបម្រើឲ្យទៅហៅនាងនោះមក
ហើយទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ថាជាភរិយារបស់ព្រះអង្គពីដើម ទើបទ្រង់ឲ្យគេលើក

បុរសពិភពលោកនោះចេញមកអំពីខាងក្នុងក្រែង ហើយត្រាស់សួរសព្វគ្រប់
អង្វើ។ នាងនោះក៏បានថ្លែងសាស្ត្រសេចក្តីក្រាបទូលសព្វគ្រប់តាមន័យដែល
បានថ្លែងរួចមកហើយក្នុងខាងដើម។ ព្រះរាជទ្រង់ត្រាស់សួរបញ្ជាក់ថា៖ នាងឯង
ក្រែងជាភរិយារបស់បុរសម្នាក់ជាធីតារបស់ស្តេចឯណោះមែនឬ? ហើយជាស្រី
មានឈ្មោះយ៉ាងនេះបានដឹកឈាមក្នុងជង្គង់របស់អញ ហើយនាងឯងជិតក្បត់
ចិត្តអញទៅលបលួចចងចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ស្រឡាញ់អាក់បុតនេះបានច្រានអញទម្លាក់
ទៅក្នុងជ្រោះភ្នំមែនឬ? ឥឡូវនេះ នាងឯងឆ្លើយតបថាសមកក្នុងទីនេះដោយ
ស្មានថាអញស្លាប់បាត់ក្នុងជ្រោះភ្នំនោះទៅហើយ។ រួចហើយទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់
ទៅពួករាជអាមាត្យថា៖ នែអ្នកទាំងឡាយរាល់គ្នា ចូរអ្នកទាំងឡាយយកអង្រែមក
សំពង់សម្លាប់អាក់បុតចង្រៃអប្រិយនេះឲ្យឆាប់ទៅ ហើយចូរនាំគ្នាកាត់ត្រចៀក
ច្រមុះនៃស្រ្តីបាបអប្រិបកាឡណ្ហីអប្បលក្ខណ៍នេះឲ្យឆាប់កុំទុកវាឡើយ។ ព្រះ
ពោធិសត្វដែលទ្រង់ធ្វើអាការៈគំរាមកំហែងយ៉ាងនេះ ដើម្បីបង្កន់សេចក្តីក្រោធ
ប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែព្រះអង្គមិនបានឲ្យគេធ្វើដូច្នោះឡើយ។ រួចហើយព្រះអង្គទ្រង់
ប្រើរាជអាមាត្យឲ្យចងក្រែងលើក្បាលនាងនោះដូចដើមវិញ ហើយឲ្យដាក់អាក់
បុតទៅក្នុងក្រែងនោះ ហើយទ្រង់ត្រាស់ឲ្យអាមាត្យនាំចេញទៅចោលឲ្យជុត
អំពីព្រំប្រទល់ដែនរបស់ព្រះអង្គ។